

Posudek magisterské práce sl. Kláry Křenkové, Dlaždice vyšehradského typu, Praha 2007, 79 stran, 49 obr., 6 tab.

Uvádět podrobný obsah práce, která si dala za cíl komplexně zhodnotit a shrnout problematiku nejstarších reliefních dlaždic vyšehradského typu, považují za zbytečné, neboť je zřejmý z obsahu práce. Jako zcela specifický kryt podlah románských sakrálních staveb, nalázaných výlučně na českém a moravském území, navíc bohatě zdobených, poutají zájem odborné veřejnosti již po jedno století. Dosavadní názory na jejich datování i na význam jejich výzdoby se však rozcházejí. Autorka se nepřiklonila ani k jednomu z dosud uváděných výkladů významu obrazů na dlaždicích, který podle autorky odporoval teologickému myšlení oné doby a navrhuje v nich spatřovat zobrazení světa (s jeho dobrem i zlem) v protikladu ke světu Boží spásy (různě předvedenému v chrámovém prostoru).

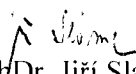
Přehled nálezů těchto dlaždic na pěti českých lokalitách (Vyšehrad, Sázava, Ostrov, Brozany, Starý Plzenec) ukázal, že tyto jsou často datovány na podkladě ne zcela přesné chronologie chrámových staveb, v jejichž interiéru se nalézaly. Určitým varováním tu může být autorkou zdůrazněný nález dlaždice s panterem u ostrovského konventního kostela, který zpochybňuje dosavadní výklady uměleckých historiků o datování této stavby. Zcela nové nálezy uvedených dlaždic přinesl nejnovější výzkum v Žatci a to na Žižkově náměstí (kostel předcházející konventnímu kostelu sv. Petra a Pavla) a na Chelčického náměstí (kostel neznámého zasvěcení). Ke zhodnocení těchto nových nálezů bude ještě zapotřebí vyčkat na vyhodnocení příslušných nálezových situací i zbytků architektury.

I když autorka napsala, že její práce je pouhým pokusem o revizi některých dosavadních výkladů problematiky dlaždic vyšehradského typu a že je spíše jejich zpochybněním než vytvořením nového a obecně přijímaného výkladu, lze její práci hodnotit velmi kladně. Autorka je výborně seznámena se sledovanou problematikou, dobře se v ní orientuje a je schopna podávat vlastní nová řešení odpovídající stavu pramenů. Práce by po určitých úpravách měla být publikována.

Upozorňuji na některé drobné omyly či formulační nepřesnosti: na s. 19 nelze psát o učení sv. Benedikta (pouze o řeholi), na str. 28 nelze u Thietmarovy zprávy o vyšehradských zvonech uvažovat o kronikářově "básnické licenci" (důvody v historické literatuře již byly uvedeny). U vyšehradské problematiky by snad bylo vhodné doplnit některé Nechvátalovy poslední práce (Rotunda sv. Martina na Vyšehradě, *Archaeologia historica* 30, 2005, s. 351-358 a Středověké dlažby v bazilice sv. Petra a Pavla na Vyšehradě, *Archaeologia historica* 31, 2006, s. 427-432).

Práce po všech stránkách překračuje požadavky kladené na práce magisterské a proto ji doporučuji k dalšímu řízení.

Praha, 14. května 2007

prof. PhDr. Jiří Sláma, CSc.